

Barbof. in collectam. ad cap. quia circa. 22. num. 14. de privileg. Roder. Suar. allegat. 28. numer. 9. 22. 23. Azor. supra part. 1. lib. 7. c. 26. quest. 6. vers. His possit. Rebuf. in d. sylva cadno. S. novalis. vers. 5. ff. de verb. signific. Guttier. n. 126. Princeps enim nullius juri præjudicium inferre præsumitur, nisi de ejus voluntate appareat manifestè. c. super eo 15. §. 1. ubi Gloss. verbo, intentionis, de offic. de legat. l. 2. §. siquis à Principe ff. ne quid in loc. pub. fiat, Carleval. to. 1. d. sp. 2. n. 639. Castill. c. 36. n. 11. Molin. de primogen. lib. 2. c. 1. n. 13. Peregrin. de jur. fisc. lib. 1. tit. 3. à n. 21. Perez in l. 1. glos. 1. col. 1. vers. Præterea, tit. 5. lib. 3. Ordinam. Tiraque. de judic. in reb. exig. vers. 61. pag. 42. Ubi quod idem est in minimo præjudicio, Alciat. de præsumpt. 141 reg. 3. pres. 11. Grammatic. decis. 104. n. 13. Menoch. de arbitrar. lib. 1. quest. 9. num. 11. hoc probat etiam in concessione ex motu proprio, & certa scientia, imò & cum clausula de plenitudine potestatis, Castill. ubi proximè numer. 23. Seraphin. decis. 1082. n. 8. Barbof. de diction. & clausul. claus. 19. numer. 10. ibique alii; & procedit, nedum in jure jam quæsit; sed etiam in spe probabili? Menoch. conf. 36. num. 24.

Ibi: Qua ratione conciliari, ni fallor, possunt.

Hanc doctrinam, & conciliationem ad hujusmodi contrarietatem opinionum tollendam, ut juri consonam, tenetur Castill. n. 26. Rebuf. quest. 24. numer. 34. Monet. dict. cap. 4. numer. 70. Cardin. Tusch. lit. P. conclus. 729. numer. 5. Roderic. Suarez ubi proximè, Guttier. n. 129. vers. Hæc tamen, & alii.

143 Utrum autem privilegium Summi Pontificis de non solvendis decimis extendatur ad novalia, & ad possessiones post concessionem quæsitæ? disputant DD. Affirmant Suar. d. c. 19. n. 4. 7. Pellizzar. supr. tom. 2. tract. 8. c. 7. n. 171. cum seqq. apud quem Castr. Palao, Azor. & Abbas in cap. dudum, de privileg. Negant. Castill. c. 14. num. 43. Rebuf. quest. 14. n. 30. Oldrad. conf. 268. Barbof. in collectam. ad d. cap. quia circa, n. 11. & d. c. 26. §. 3. n. 14. Monet. c. 4. quest. 3. n. 67. Roderic. quest. regular. resol. 50. n. 6. Guttier. d. c. 21. n. 130. licet aliud juris sit de privilegio non solvendi decimas de proprio labore perceptas; nam & novalia complectitur; cap. ad audientiam, de decim. Castill. supr. Barbof. d. n. 14. & alii communiter; & hoc privilegium omnibus Religionibus competit, cap. ex parte, l. 1. de decim. Barbof. cum aliis n. 17. quod advertit, hoc verum esse quoad fructus, pro ipsorum usu necessarios; & ita intelligendus est Cancr. d. cap. 23. n. 3.

144 Sed ut privilegium prædia post illud acquisita privilegio comprehendat, necessario requiritur specifica derogatio c. nuper 34. de decim. Guttier. n. 126. Suar. c. 19. n. 7. Joan. Franc. de Leon. in thesaur. for. Ecclesiast. part. 2. c. 12. à n. 69. Camill. Bortel. in sum. decis. part. 1. tit. 19. de decim. n. 42. Rota decis. 122. n. 4. & decis. 123. part. 1. divers. & apud Postium de manutent. decis. 157. n. 4. Pellizzari. supr. n. 170. Augustin. Barbof. in dict. §. 3. n. 37. Marchesan. de commission. p. 2. n. 1. 2. pag. 596. in ult. impres. Campan. in divers. jur. Canonic. rub. 12. c. 13. n. 154. & alii laudati per eundem Barbof. in collectam. ad d. cap. nuper.

145 Illud tandem non est prætermittendum, quod controversiæ super Decimis ad forum spectant Ecclesiasticum. Nam cum jus earum spirituale sit, de illo judicare laicos non licet; cap. 2. 3. de judic. cap. causam. 7. qui fil. sint. legit. docent Suar. cap. 38.

n. 16. 17. Thom. Delbene de immunit. Ecclesiast. 146 tom. 2. cap. 10. dubit. 4. n. 1. D. Covarr. præf. car. c. 35. n. 1. Ceval. to. ult. quest. 25. à n. 11. Ubi neque incidenter laicos de spiritualibus cognoscere posse, probat Petr. Barbof. in l. Titia. n. 39. ff. solut. 147 marim. Castill. cap. 12. n. decimo secundo. And. Gail. præf. car. observat. lib. 1. observat. 38. Aug. Barbof. dict. c. 26. §. 4. n. 1. Dian. resolut. moral. p. 1. tract. 2. resolut. 89. Scaccia de sentent. & re jud. glos. 7. q. 3. limit. 5. à n. 4. & plurimi alii apud Castill. Aug. Barbof.

Hæc tamen regula nonnullas patitur exceptiones communi DD: suffragio comprobata. prima est, si quæstio vertatur facti, veluti an decimæ sunt solutæ? super quo secularis pronunciare non prohibetur, tanquam mixti fori, D. Covarr. supr. n. 2. Delbene n. 34. Bobadill. in positio. tom. 1. lib. 2. c. 18. n. 145. Guttier. præf. car. lib. 3. c. 16. n. 2. Rebuf. quest. 10. n. 2. 38. Castill. in l. 6. Taur. vers. De qualquiera calidad. Monet. c. 8. à princ. Zerol. in prax. Episcop. part. 1. verbo, Decima, §. 6. Aug. Barbof. supra.

Secunda, si de sola possessione juris Decimarum 148 disceptetur, Ceval. supra n. 54. Gail. lib. 1. observat. 28. n. 2. Avendañ. de exeq. mandat. part. 1. c. 1. n. 32. Guid. Papa decis. 85. num. 2. Garcia de nobilit. glos. 9. n. 48. M. Singer. cent. 2. observ. 67. Mendez à Castr. in prax. Ecclesiast. Lusitan. c. 4. n. 14. Aug. Barbof. in collect. ad c. una 25. num. de decim. Castill. sup. n. 41. ubi ex Ceval. rationem reddit, quia scilicet possessorium rei spiritualis, causa temporalis & profana censetur, Menoch. conf. 268. ex n. 5. ubi limitat in remedio adipiscendæ; & plures alii apud Delbene n. 2.

Tertia est, quoad Decimas in laicos perpetuo legitima concessione translata; nam de illis in quæstionibus, tam juris, quam facti, laici sunt judices competentes. Et de concessis Regibus Hispaniarum, privative in ejusdem supremis Tribunalibus, etiam inter Ecclesiasticas personas cognoscitur; Guttier. supr. lib. 1. c. 14. num. D. Covarr. dict. n. 2. vers. Tertio quoties, Rebuf. num. 39. in fin. Bobadill. n. 146. Fontanel. de pact. nuptial. claus. 4. glos. 13. p. 2. n. 58. Petr. Barbof. in d. l. Titia, n. 42. Castill. quam plurimos referens suprâ, n. 20. D. Felician de Vega in cap. qualiter, & quando, n. 10. de judic. D. Solorzan. de jur. Indiar. libr. 3. c. 1. à n. 42. Garc. de expens. c. 9. num. 94. Cabed. decis. 63. n. 4. Morla in emptor. jur. part. 1. tit. de jurisdic. omni. judic. in princ. numer. 137. Gratian. discept. c. 238. n. 58. Henric. in sum. lib. 7. c. 27. lit. E. Ceval. quest. 822. n. 70. cum seqq. & dict. quest. 25. n. 24. 25. ubi aliud ait de Decimis in feudum datis, de quo videndus Thom. Delbene à n. 36. qui distinguit inter feudum Decimarum titulo oneroso, vel lucrativo concessum; & Ceval. sententiam probat Barbof. n. 2. vers. Item? cum aliis.

AD CAPUT XVIII.

De intellectu & praxi leg. Diffamari, §. Cod. de ingen. manumiss.

SUMMARIUM.

- 1 De intellectu l. diffamari C. de ingen. manum. qui differunt.
- 2 De praxi præfate constitutionis, remissivè.

3 Est

- 3 Est remedium extraordinarium, quod ex d. l. diffamari, competit.
- 4 Remedia extraordinaria cessant, ordinariis existentibus.
- 5 Iusta causa excusat diffamantem.
- 6 Non agit remedio dictæ legis, nisi qui possidet.
- 7 De pena ejus, qui contumaciter edere instrutum recusat.
- 8 Ut quis privetur jure, quod ex instrumento habet ob contumaciam in eo exhibendo, bis interpolatè est præmonendus.
- 9 Quomodo liberetur quis ab instrumentorum editione remissivè.
- 10 An sit bis admonendus diffamator, antequam ei silentium perpetuum imponatur?
- 11 Si post terminum à Iudice præscriptum appareat diffamator acturus, audietur, nisi jam sententia silentium perpetuum imponens fuerit lata.
- 12 Summarie saltem constare debet diffamazione, ut locus sit dictæ legi, diffamari.
- 13 Ad utendum remedio l. si contendat, ff. de fidejussor. diffamatio, ut precedat, non est necesse.
- 14 Differentia inter remedia d. l. diffamari, & d. l. si contendat.
- 15 De praxi d. l. si contendat, remissivè.
- 16 Quis Iudex adendum sit ad præfata remedia proponenda.
- 17 Agens ex d. l. diffamari, quoad primam petitionem actor habetur, reus quoad reliqua.
- 18 Majori excommunicatione ligatus uti nequit remedio legum prædictarum.
- 19 Excommunicatus non auditur in judicio, nisi ut reus necessarius trabatur.
- 20 Contra excommunicatum proponi possunt præfata remedia, qui si velit contendere, audietur.
- 21 Actor, qui compulsus ad judicium trahitur, reus potius censetur.
- 22 Excommunicatus etiam in foro seculari à judicio repellitur.
- 23 Agens excommunicatus in iudicio non auditur, si spontè veniat, secus si invitus.
- 24 Quibus casibus admittatur excommunicatus ad agendum in iudicio? remissivè.
- 25 Iudicium peractum cum excommunicato, parte non opponente, sustinetur.
- 26 Iudices Ecclesiastici censuris cogere possunt seculares, ut excommunicatos à judicio repellant.
- 27 Iudex potest ex officio excommunicatum vitandum repellere.
- 28 Utrum excommunicatus cogatur procuratorem constituere ad litigandum?
- 29 Excommunicatus, etiam non denuntiatus parte opponente, potest à judicio excludi.
- 30 Excommunicatus etiam ante denunciationem jus nullum habet ad fidelium communionem, à quibus, si velint, vitari potest.
- 31 Reductio ad arbitrium boni viri apud quem Iudicem est postulanda.
- 32 Si Clericus, & laicus Arbitri sententiam dixerint, pro reductione arbitrium boni viri, superior Clerici erit adendum.
- 33 In remedio d. l. diffamari, comparandum est coram Iudice diffamati secundum Communem.
- 34 Traditur sententia alia docens, coram Iudice diffamatoris esse comparandum.
- 35 Actor forum rei sequi tenetur.
- 36 Iudex cause preparatè est competens ad causam preparantem.
- 37 Laicus utens remedio d. l. diffamari, Clericum, vel Episcopum ad forum suum trahit, ut invitus agat.
- 38 Per iactationem quis ad judicium provocat, Faria addit. Covar. ad Tom. I.

- 39 Reo duplicem forum habente de jure communi, actor, quem maluerit, potest eligere.
- 40 Secus est, si duplex forum ex privilegio competet, nam ipse reus eligit.
- 41 Quoties diffamatus duplicem forum habet de jure communi, si ipse compareat in uno? & diffamator velit agere in altero, causa ad hunc est remittenda.
- 42 Unus est Iudex in prædicto casu preparatè, & alter preparantis.
- 43 Remedium l. diffamari, est commune omnibus causis, tam civilibus, quam criminalibus.
- 44 Successor majoratus, viro possessore, uti potest remedio l. diffamari.

AD intellectum l. diffamari §. Cod. de ingenu. manumiss. legendi sunt Molin. de primogen. lib. 1. c. 14. à nu. 23. Tusch. lit. D. concl. 411. cum seqq. Paz in praxi tom. 3. c. ult. §. 1. Cancr. Variar. part. 3. c. 1. nu. 54. cum seqq. Sarmient. lib. 1. selectar. c. 2. Cyprii decis. 1. & 89. Contard. & Brarer. ad eadem constitutionem, Greg. Lop. in l. 46. tit. 2. part. 3. glo. 2. cum seqq. Anton. Gomz Variar. tom. 3. c. 1. nu. 27. Guttier. conf. 51. Villadieg. in polit. cap. 8. num. 108. cum seqq. Petr. Franc. de Fondut. de prevent. judic. part. 1. c. 8. Mar. Burgi. in tract. de laudem. libr. 3. c. 31. nu. 36. cum aliis; Gratian. discept. forens. c. 85. per totum, Ant. G. br. commun. 2. tit. de actionibus conc. 6. Boer. decis. 255. Alexand. Trentacinq. Variar. lib. 1. tit. de diffamationibus r. sol. 1. & plures alii apud Giurbam. decis. 44. nu. 1. Qui verò de l. si contendat 29. ff. de fidejussor. egere, infra suo loco tradentur.

Ibi: Nam ut primam examinemus.

Hujusmodi praxim ultra omnes laudatos nuper patiformiter docent Pichard. in manu diction. ad prax. p. 3. §. 4. n. 47. Carleval. de judic. tom. 1. tit. 1. disput. 2. nu. 202. Pacian. de probat. lib. 1. c. 56. nu. 24. Barbof. in collectam. ad l. unie. C. ut nemo invit. nu. 7. & quomodo formetur libellus, tradit Tusch. nu. 21. & Paz sup.

Remedium istud cum sit extraordinarium, & à regulis juris exorbitans, Brarer. supr. cap. 1. num. 19. Villadieg. num. 109. & notatur communiter (nullus enim agere compelli potest, l. unie. C. ut n. m. invit. ager. teneat. l. 46. tit. 2. part. 3. Paz supr. tom. 2. part. 2. c. unie. ex nu. 1. Angel. de acquir. possess. quest. 16. art. nu. 21.) nisi in subsidium competere non potest; quare si aliud adit ordinariæ auxilium diffamato, illo uti non permitteatur; veluti si appellationi locus sit; ut per Menoch. conf. 1072. nu. 19. Tusch. num. 27. Bart. in l. si finia, §. eleganter, nu. 4. ff. de damn. insect. Ubi enim extant ordinaria remedia, extraordinariis experiri jura non sinunt, l. in cause 17. ff. de minor. Colt. de remed. subsidiar. remed. 14. nu. 3. Pareja de instrument. edit. tom. 2. tit. 8. resolut. 2. n. 42. 43. Carleval. d. d. sp. 2. nu. 891. Cyriac. tom. 3. contro. vers. 413. n. 14. Tondut. supr. part. 1. c. 40. n. 11.

Præterea cum præfata constitutio emanaverit in odium diffamantis, cessabit, quoties ex justa causa, necessitateque compulsus aliquis tali diffamazione utitur; quia sua interest, jus suum fieri notorium, ne alioqui pereat; cujus exemplum exhibet Menoc. consil. 366. n. 2. vers. Secundo dato. cum n. seqq. & ita docent Contard. supr. in limitat. nu. 77. Bald. in l. ob commissâ, Cod. ad l. l. de adulter. Purpurat. in l. 2. n. 61. C. de edendo, Tusch. n. 24. 25. Socin. consil. 118. col. 2. lib. 1. Angel. in l. fin. ff. quod quisq. iur. Tandem

M

Tandem